

С.1930/829

9978

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

№ 7 ԲԱՆՎՈՐԱԳՅՈՒՂԱՅԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ № 7

Վ. ԱՎԵՐՅԱՆՈՎ ՅԵՎ Ա. ՆԱՎՐՈԶՈՎ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОЧЕДЕНИЯ
Академии Наук
С.С.СР

ՆՈՐ ԿՅԱՆՔԻ ԶԵՄՔՈՒՄ

ՆՈՐ ԿԵՆՑԱՂԻ ՏԵՍԱՐՍՆԵՐ

ՊԻԵՍ 3 ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՄԲ

Փոխադրություն

891.71
Ա-79

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ—1928

621601

17 JUL 2006 C 1930/829
25 NOV 2010

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹ. ԳԼԽ. ՎԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆ

№ 7 ԲԱՆԳՅՈՒՂ. ԹԱՏՐՈՆ № 7

891.71
6-79

Վ. ԱՎԵՐՅԱՆՈՎ ՅԵՎ Ա. ՆԱՎՐՈԶՈՎ

ИНСТИТУТ
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ՆՈՐ ԿՅԱՆՔԻ ԶԵՄՔԻՆ

ՆՈՐ ԿԵՆՑԱՂԻ ՏԵՍՏՐԱՆՆԵՐ

3 գործողությամբ

Փոխադրություն

21.02.2013

JUL 11

9978

ՀԱՅԿ
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐ
ԿԵՆՏՐՈՆ

Հր. № 866: Գրառեպար № 1048 (բ): Տիրած 1500
Պետրատի սուղին տղարան վաղարշապատում
Պատվեր № 255

59707-66

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

ԱԼԵԿՍԱՆ ԲՈՆՅԱՆ, փականագործ, 28 տարեկան.

ՎԱՐՍԵՆԻԿ, նրա կինը, 22 տար.

ԱՇԽԵՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ, 25 տ.

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ, վարսենիկի մայրը, գեղջկուհի, 55 տ.

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ, Աննայի ամուսինը, գյուղացի, 60 տ.

ԳԱՐԵԳԻՆ, բանվոր, 40 տ.

ՍԱՄՍՈՆ, կոմյերիտական.

ԲԱՆՎՈՐ.

ԿՈՄՅԵՐԻՏԱԿԱՆՆԵՐ:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆ

Բոխյանի ընդարձակ սենյակը: Կահ-կարասին պարզ, բան-
վորական: Սենյակի խորքում, որորոցի մոտ նստած է Վարսե-
նիկը: Աննա աբիրն սպիտակեղեն ե հարթուկում:

ՏԵՍԻԼ I

ՎԱՐՍԵՆԻԿ ՅԵՎ ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Վոր նայում եմ քեզ, Վարսենիկ, սիրտս ցավում
ա. բոլոր կնանիք ել ապրում են կնկա պես, մենակ դու չես,
այնքախտ, վոր տանջվում ես մարդուդ ձեռին: Իրիկնա-
հացի ժամանակ ա, իսկ քո մարդը ժողովներում իրա հա-
մար լիկոհահաչի չա տալիս հըմի: (Հառաչում ե): Տուն դա-
լիս ել՝ քիթը կոխում ա գրքի մեջ, ել չես կարճում բան ի-
մանալ: Վոչ տան ա նայում, վոչ բանի: Սովորում ա...
Ուսում ա առնում... Մարդ կա՝ գրել-կարդալուց խելքն ա-
վելացնում ա, մարդ ել կա՝ թոցնում... Բու մարդն ել կսո-
վորի ու մեկ ել տեսար քիթը տնկեց ու—մենք անտիլիգենտ
ենք...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Յես կարծում եմ, վոր, մալրիկ, ուսումը մարդուն
ֆլաս չի: Յեթե սիրում ա, չի թողնի: Իսկ չեթե չի սիրում
—անկիրթ մարդն ել կթողնի—կհեռանա:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ե՛հ, ջանս, հիմի ուրիշ կարգեր են. պսակվում
են, մի ամիս ապրում—ու գազս. «Ել չեմ ուզում ապրել», գազ-
սում ել ուրախանում են. «բաժանվեցեք, սիրելիք»: Յեղսան
աբիրն ի՛նչքան աշխատեց Պետրոսի համար: Տկլոր տղա չեր,
բանտերում նստած. փեսա դարձրին, վոտն ու գլուխը լը-
վացին, հագցրին, կապեցին ու մարդ շինեցին: Բայց հենց
վոր կոմիսար դառավ ու ձեռը գիրք առավ, գնաց քաղաք
ու ինչվոր բանֆակի աղջկա հետ ընկավ: Ու հիմի աստծով
մխիթարվես...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Ալեքսանն եղպես չի: Յես թեկուզ կըթուլթուլն
չունեմ, բայց նրանից վատ խոսք չեմ լսել եղ մասին: Գի-
տեմ, վոր նա ինձ հետ ձանձրանում ե. վոչ խոսում ե, վոչ
խորհուրդ ե հարցնում: Հըն Աշխենը—տղամարդու պես բան
ե. ամեն ինչ գիտի. գրում ե, խոսում ե. ինձ ել ուզում ե
գրել-կարդալ սովորեցնել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Յես քու տեղն ընելի—չեյի թողնի, վոր նա ես
տունը վոտ դնի: Ես միտարի չա քաղաքում ապրում ես—
դեռ աչքաբաց չես դառել: Ասածս միտդ պահիր—նա մար-
դուդ գլխահան ա անելու:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Գրել—կարդալը...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Վոչ թե գրել-կարդալը, Աշխենը: Ուսում... Դա
մենակ խոսք ա, վոր Աշխենի հետ ժողովում քաշ գա: Գրչանք
ա առել: Հարուստ ես, ի՞նչ ես, վոր փողդ գրքի չես տալի:
Ավելի լավ չի ընտանիքիդ վրա ծախսես կամ գեղը դըր-
կես: Տունը փուլ ա գալի, ամեն ինչ լավ կերթա. քանի վոր մեր իշ-
խանութունը Խորհրդային ե:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Ալեքսանն ասում ե—շուտով բոլորի դրուժյունն ել
կթեթևանա: Հողն, ասում ե, հիմի գեղացունն ե. գրանից
հետո, ասում ե, ամեն ինչ լավ կերթա. քանի վոր մեր իշ-
խանութունը Խորհրդային ե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Տանս հաց ու պանիր ընի, թե չե իշխանու-
թյունը միշտ մերն ա ու մերը:
(Մսնում ե Սամսոնը):

ՏԵՍԻԼ II

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ՍԱՄՍՈՆ

ՍԱՄՍՈՆ.— Ծիշտ ե, ճիշտ, Աննա աքիր... Յերանի փորով, նե-
րողութուն, հոգով աղքատներին, վոր պիտի կշտանան: Ձեր
ձեռը, Աննա աքիր: Իմ հարգանքը, Վարսենիկ:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Աչքիցս հեռացիր, անասոված. հեռացիր—կորիր,
գեշ:

ՍԱՄՍՈՆ.— Մեզ ինչ կա վոր, Աննա աքիր, դու պետք ե քու
մեղքերի համար պատասխան տաս աստծու առաջ: (Վար-
սենիկին): Քեռի Ալեքսանը չի՞ չեկել դեռ:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Ձեռ ինչպես չերևում ե ելի ժողովներում բռնվեց:

ՍԱՄՍՈՆ.— Իսկ չես կարծում եյի չեկեղեցում ժամերգութունն ե
լսում: Իսկ դու ի՞նչ ես կարծում, Աննա աքիր:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ձեզ նման սատանաներին շուտով չեկեղեցի չել
չեն թողնի:

ՍԱՄՍՈՆ.— Ո՛ր, ինչ սարսափելի բան կլինի... Բարեխոսիր, Ան-
նա աքիր, հաստափորների առաջ, վոր դրախտում մի տեղ
տան ինձ: Տերտերները կոմյերիտականներին սիրում են, իսկ
մենք նրանց—ալելի: Այ, Աննա աքիր, նայիր. ես աստվա-
ծային պատկերներին (Յուլյ ե Տալիս «Անասոված»):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ու աստված ել եսպես լրբերին համբերում ա:
Կորի, անասոված, քեզ տեսնել չեմ ուզում:

ՍԱՄՍՈՆ.— Ախր մի նայիր հլա, Աննա աքիր, տես աստված
ինչպես ե նկարված—ցիլինդրը գլխին...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ձեռ քաշիր, ասում եմ:

ՍԱՄՍՈՆ.— (Մոտեցնում ե յերեսին). Ախր մի նայիր ե:
(Աննա աքիրը հարձակվում ե նրա վրա ձեռքի հարքով):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Սպասիր հլա, պատիժդ կստանաս:

ՍԱՄՍՈՆ.— Սուրբ, սուրբ, սուրբ, վողորմյա մեզ...

(Աննա աքիրը վազելով պսպում ե սեղանի շուրջը Սամսոնի
յեսեվից):

ՍԱՄՍՈՆ.— Ամեն, ամեն, քարը վերցրեց, ընկավ յետեից:
(Մտնում ե Ալեքսանը՝ քերքերը ձեռին):

ՏԵՍԻԼ III

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱԼԵՔՍԱՆ

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ելի կովի՞լ եք:

ՍԱՄՍՈՆ.— Ձեռ, քեռի, կրոնի շուրջը դիպուկտ եյինք սարքել:
Աննա աքիրը—Գարեգին յեպիսկոպոսն եր, իսկ չես—Հայկ
Ազատյանը: Մի քիչ տաք վիճեցինք, բայց—վոչինչ: Հետա-
քըքեր եր...

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Իսկ մեզ մոտ զեկուցում կար մանկական մսուր
հիմնելու մասին: Ձեկուցողն Աշխենն եր: Միջազգային դը-
րության մասին ել զեկուցեց Մոսկվայում: Լավ ուտացրեց
Ֆրանսիացիներին: Գերմանական սոց-դեմոկրատներին ել
պակաս չկերցրեց...

ՍԱՄՍՈՆ.— Իհարկե: «Կոմմունիզմի Այբուբենը» անգիր գիտի,
յերևի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Մեր գործարանի բանվորուհիներն ավելի մոտերով
հետաքրքրվեցին: Ու հասկանալի չե. ժամանակ ե, վոր կինը
թողնի խոհանոցն ու յերեխայի փախսները և տղամարդի
հետ վոտ փոխի:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Տղամարդու հետ վոտ փոխի... Ով գիտի իրիկ-
նահանց ես ուզում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Չեմ հրաժարվի:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ — (Նստում ե). Յես ել հի ժողովք գնացել, չկարա-
ցի ընթրիք պատրաստեմ... Ճառն ել դե չի կշտացնում...
Մոավյանը խոսեց գնաց, յես ել լսեցի ու քեզ առանց ընթ-
րիքի թողի: Կերե՞ք, հալալ ըլնի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Կեցցես այ գոքանջ. թրի պես կտրեց: Յեթե լուրջ
ես ասում, յես ուրախ եմ, ազնիվ խոսք:
(Աննա ափիք դուրս ե գնում):

ՏԵՍԻԼ IV

ՎԱՐՍԵՆԻԿ, ՍԱՄՍՈՆ, ԱԼԵՔՍԱՆ

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Վարսենիկ, իսկ դու ինչո՞ւ չես եղ պոեմալը մտել ու
դուրս չես գալի:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Յերեխին քնեցնում ելի. հենց նոր աչքը փա-
կեց:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ամսի 1-ին մոտերը բացելու չես: Յերեխին կտանք
մոտեր, իսկ դու, Վարսենիկ, կարող ես կուրսեր գնալ: Ու-
սում կառնես...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Ինչ կա վոր, յեթե ուզում ես, կերթամ: Բայց չը-
գիտեմ վոնց անեմ յերեխին: Ամբողջ որն առանց մոր, մեղք
ե (Արցունքների միջից): Եղ քորփեն խալխի ձեռին վոնց
պտի քնա:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ելի արտասուք... Ամբողջ որն իրար չենք տեսել,
գալիս եմ թե չե—արտասուք ու դժգոհություն: Սա ախր
ձանձրալի չե, անտանելի:

ՍԱՄՍՈՆ.— Առանց մոր ավելի լավ կմեծանա—ինքնուրույն տը-
ղա, իսկական կոմունիստ կդառնա:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— (Մոտենում ե Վարսենիկին): Զարմանալի բան ես,
Վարսենիկ: Վոնց չես հասկանում, վոր յես քու լա՞ն եմ
ուզում. ինձ ձեռնտու չե, վոր դու աղախնի տեղ բան անես:
Բայց յես եղ բանը չեմ ուզում: Յես ուզում եմ, վոր դու ապ-
րես կարգին, խելացի կյանքով, իսկ դու մորդ մի լսի: (Վար-
սենիկը արսավում ե): Դե, հերիք ե, Վարսենիկ... Պետք ե
ուրախանաս, վոր կնանոնց առաջ ճանապարհը բաց ե: Ե՛հ,
Վարսենիկ... Յես նոր կյանքը պարզ տեսնում եմ ձեռիս միջի
պես, միայն պետք ե աշխատել, հասկանում ես...

ՍԱՄՍՈՆ.— Իմ կոմյերտուհին յերեկ ինձ հայտարարեց. «Վոչ
յերիխի փախսներ, վոչ խոհանոց, ասում ե, հերիք ե...
Հերիք ե, ասում ե, ձեր ձեռին տանջվենք... Ճաշել ես ու-
զում—հրե ճաշարանը, յերեխան կտանես մոտեր, մենք ել
կերթանք բանֆակ»... Ահա... (յերգում ե). «Հեյ, հեյ, կոմյե-
րիտական ընկերներ»:

(Ներս ե մտնում Աննա ափիք)

ՏԵՍԻԼ V

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱՆՆԱ ԱՔԻՐԸ

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ե՛յ, յերգասան, ընթրիք ուզում ես:

ՍԱՄՍՈՆ.— Անպայման...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Անպայման... (Տնազ ե անում): Քո կոմյերիտու-
հին քեզ չի կերակրե՞լ, թե ճաշարանները դեռ չեն շինել:

ՍԱՄՍՈՆ — Դեռ չե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ. — Տեսա՞ր... Դե, նստեցեք, (Նստում են սեղանի
շուրջը): Ալեքսան, դու լավ կանես, աղջկանս միտքը չպղ-
տորես զանազան կոմունիզմներով: Առանց եղ ել նրա կյան-
քը քաղցր չի, իսկ դու լացացնում ես շարունակ: Գոնե
խղճա:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Հիմարությունից ե լաց լինում:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Հիմարությունից... Ձեզ մոտ բոլորը հիմար են:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ներողություն, բոլորը չե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ. — Դիտե՛մ դուք ում եք խելոք համարում, գի-
տե՛մ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Դու վոչինչ ել չգիտես, մայրիկ, չգիտես: (Լուռլուռ):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ես ել կլանք ամ: Ինչ-վոր կորպերատիֆներ են սարքել, բայց արի տես մի բան ձրի չեն տալիս: Ձրին ել գլուխը քարը, արծաթ ես տալիս—են ել չեն վերցնում: Առավոտը գնացել եմ, թե «ինձ ձավար ա հարկավոր», ու ծակովը թագավորի պատկերով դաճած հիսուն կոպեկանոց եմ տալի, իսկ նրանք չես են դարձնում: Սա, ասում ա, մենք չենք վերցնում. մենք, ասում ա, մեր խորհրդային փողն ունենք:

ՍԱՄՍՈՆ.—Մենք, Աննա աքիր, հիմի կայուն վալյուտա ունենք:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Յես ել եղ եմ ասում — վրվում եք, բայց փող չկա:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Մալրիկ, ձենդ կտրի. ենպես բաների մասին ես խոսում, վոր չես հասկանում:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Հիսունունինգ տարի ապրել եմ, ամեն բան հասկացել եմ, հիմի անհասկացող դառա՞մ...

ՍԱՄՍՈՆ.— Դե, հերիք ե, շնորհակալ եմ: (Մտեցնում է յերեխայի որոնցիկ):

Աճիր, մեծացիր
խելքով ու մարմնով
ու դարձիր սիրուն
պիտներ...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Հերիք ա անաստվածություն անես. հերիք ա... Դու փեսիս հետ վերջացած, աստծու ցուցակից դուրս չեկած մարդիկ եք. ել եղ բեխուն ձեռ մի տա, մի կեղտոտի նրա հրեշտակի մաքրությունը: Դու հերն ու մերը մթամ կասես քեզ չեկեղեցում չենք կնքել:

ՍԱՄՍՈՆ.— Հիմարություն են արել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Քեզանից հիմար չեն:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— (Խիստ). Հիմար են թե հիմար չեն, իրենց բանն ե. իսկ չես հիմարանալ չեմ ուզում և թույլ չեմ տա իմ չերխին չեկեղեցի տանել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— (Թողնում է ամանների հավաքումը): Եղ արդեն ըլնելու բան չի: Յես ել խորթ չեմ ու վատ բան, կարծեմ, չեմ ցանկանում: Տեսնված բան ա, բեխին հարամ թողնեն. դա մեղք կլինի նրա հոգու համար:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Ջարմանում եմ, Ալեքսան. չեթե կուսակցության

մեջ գրված ըլնես, կարող ես եղպես ասել: Բայց քանի վոր կուսակցության մեջ չես, ել ի՞նչ ես մարդկանց հակառակում: Հո չի մեռնի, վոր չեկեղեցում կնքեն:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Հարցը վաղուց վճռված ե, ել խոսելն ավելորդ ե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— «Վճռված ե»... Ձե, քե մատաղ, եղպես բան չկա. բեխի իրավունքը մորն ա:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Լոել եմ, լոել, բայց հիմի ել չեմ կարող: Յերեխեն իմն ե: Յես եմ բերել: Ուր ուզում եմ ենտեղ ել կը կնքեմ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— (Տեղից ցատկելով). Ձենդ կտրի... Ել համբերություն չկա: Ավելի լավ ե կորչեմ-հեռանամ: (Գնում է դեպի ռուկալար, վերցնում է գլխարկը):

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— (Նետկում է դեպի յերեխան). Միտուն ջան, անգին ջան... Վաչ ինձ (լալիս ե):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ինչի՞ չեմ մնացել ետեղ անաստված անհավատների մոտ. ավելի լավ ե շուտով կորչեմ-գնամ գեղը, անկաջս հլա դինջ կըլի (Գնում է արտավելով):

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ի՞նչ անեմ, ի՞նչ անեմ... Մի ինչ-վոր հիմար ծեսի համար վեճ, արտասուք... Խրվել են հին ճահճի մեջ, դուրս հանել չի լինում: Վոչ մի կողմից ել վոչ մի ոգնություն: Ի՞նչ անեմ...

ՍԱՄՍՈՆ.— Պառավը կատաղել ե:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— (Նստում է արսիկ), Ե, Սամսոն, վոր իմանաս ինչ քան ծանր ե ես բանն ինձ համար:

ՍԱՄՍՈՆ.— Ի հարկե, ծանր կլինի: Բայց մի գիջի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ձե, չեմ գիջելու: Մինչև վերջը իմ խոսքն առաջ պիտի տանեմ:
(Դալիս է Դաբեգինը)

ՏԵՍԻԼ VI

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆ

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ընտանեկան տեսարան... Արցունքներ, հուզված ամուսին, գոքանչը բացակայում ե—հետևյալը հասկանալի չե: Բարե ձեզ, չես մի քիչ ենպես, գարեջրատանը նստեցի, գալիս եմ և... Հետևյալը հասկանալի չե: Ձերվոնեցը չեն մանրացնում, ասենք դրանից չկա չել... Կոմյերիտականին, չերի-

տասարդութեան ավանգարդին—հարգանք: Շուտով կփոխա-
րինեք մեզ, թե չե գարեջրատուներ, աշնան պատճառով, դա-
տարկ ե...

ՍԱՄՍՈՆ.— Ներողութիւն, Գարեգին, գարեջրատանը ձեզ վոչ-
վոք չի փոխարինի, դա արդեն մենակ ձեր գործն է...

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ասացեք խնդրեմ. բա ձեր գործը վճիռն ա... (Գառ-
նայով Ալեքսանին). իսկ դու ինչի՞նչ յես նոթերդ կիտել... Զո-
քանչդ ե քեֆիդ դիպել, թե՞ գրքերն են հոգնեցրել... Թքի-
նդ բոլորի վրա ու (խմելու նշան ե անում)... հետեւյալը հաս-
կանալի չէ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Դու չե՛լ բոլոր ժամանակ հանաք ես անում, մի կար-
գին խոսք չես ասում: Կատակի գլուխ չունեմ, Գարեգին:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Մեծ բաներ են պատահել, նշանակում ե (Այնով ե
անում Վարսենիկին):

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ուզում ե յեկեղեցում կնքել, իսկ յես չեմ թողնում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Հա-հա-հա... Եղպեա-եղպես, հետեւյալը հասկանալի
չէ... (այլ ե անում բեմը):

Գալիս ե Աննա ափիւր

ՏԵՍԻՒ VII

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ընկեր Աննա աքիր Զատիկյանին իմ ամենախոնարհ
վողջունն ու հարգանքը: Բարեհաճել եք բարկանալ: Հայտնի
բան ե, փուչ մարդիկ են, միշտ դեպի նորն են ուզում գնալ:
Յեկեղեցին մոռացել են, տերտերներին չեն հարգում, ուշը-
նեքն ու միտքները տվել են գրքերին, յերեսաներին չեն ու-
զում կնքել: Մի խոսքով խայտառակութիւն... Յես քու
տեղը լինելի, Աննա աքիր, սրանց հախիցը գալու հնարը
կգտնելի, հավատա խոսքիս:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Մի խորհուրդ տուր, քե մատաղ, ո՛ւմ գիմեմ, ի՞նչ
անեմ...

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ես յերկու անասովածին ել հանձնիր հեղտերբու-
նայի դատարանին—մեկ: Մի թողնի ուտեն, խմեն—յերկու...
Իսկ դրանից վոչինչ չի դուրս գա—յերեք...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Յերանի մարդ ըլելիր, այ հարեցող փուչ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Հարեցողը քնում ե, բայց հիմարը յերեք:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ե, դու յե՛լ համ հիմար ես, համ անասոված:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Առաջինի մասին չեմ վիճում, յերկրորդի հետ համա-
ձայն չեմ: Իմ պապը ժամհար ե յեղել:

ՍԱՄՍՈՆ.— Հա-հա-հա... Դրա համար ես գարեջրատուներ զանգա-
հարելու գնում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ե, կոմիտիտ, մեր ժամանակն ապրելիր, ավելի վատ
հարեցող կըլնելիր: Բավական ե:

ՍԱՄՍՈՆ.— Մի բարկանա, Գարեգին, հանաք եմ անում: Այո,
Աննա աքիր, քու բանը բուրդ ե:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Եհ, եղ դեռ կտեսնենք: Այ, Աննա աքիր կողակիցը
կգա—մի ենպես շաղկապ ստեղծի վոր, քեֆդ դա... Լսեցի,
մթամ թե, Յիկի նախագահի մոտ ե գալիս: Գեղը պատգա-
մավոր ե ընտրել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Իմ հալիվորը քեզ նման չի, կյանքումը բերանն
արաղ չի առել, իսկ աղա մարդկանց վրա յե՛լ ծիծաղել չի
սիրում:

ՍԱՄՍՈՆ.— Յես արդեն հալիվորին պրոպագանդա կանեմ: Նա-
խագահը կհսի, յես կվերջացնեմ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Ձե, ախպեր ջան, եղ ենքան ել հեշտ բան չի: Պինդ
հալիվոր ե:

ՍԱՄՍՈՆ.— Արի գրազ դանք: Յեթե պրոպագանդա չանեմ...

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Կես դյուժին գարեջուր:

ՍԱՄՍՈՆ.— Լավ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Իսկ Վարսենիկը խի՞ չի յերևում:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Կարելի ա խեղճը քնել ա: Սաղ որը հանգիստ
չունի: Մենակ դուք չեք, վոր չեք քնում, անասովածներ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Վոչինչ, Աննա աքիր, մենք ել կերթանք հիմի քնե-
լու: Տեսութիւն: Ե՛յ, Սամսոն: (Գնում են):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Գնացին, թանգազին ընկերները: Ո՛հ, տեր աս-
տված, վայ մեզ մեղավորներիս... Մարդու պես չենք ապրում
սկի... Ո՛հ-ո՛հ-ո՛հ... (Հորանջում ե): Գնամ յես ել քնեմ:
(Գնում ե նրանց յեսկից)

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Հանգստացան: Կարգած թե չե. ել կարգալու հավաս-
մանց, մարդու տաղնավրա արին: (Գնում ե դեպի անկողինը յե՛վ
յույր հանգցնում):

ՎԱՐԱԳՈՒՅՐ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Նույն սենյակը: Վարսենիկն ու Աշխենը սեղանի շուրջը:
Նրանց առջև զիրք:

ՏԵՍԻՒ I

ՎԱՐՍԵՆԻԿ ՅԵՎ ԱՇԽԵՆ

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Մ-ե-ն-ք=Մենք: Ըս-տ-ր-ու-կ չ-ե-ն-ք=Մտրուկ
չենք: Կոմ-մունիզ-մը մ-ե-ր հաղ-թա-կան ջա-հըն է: Կոմու-
նիզմը մեր հաղթական ջահն է:

ԱՇԽԵՆ.—Ահա, կարդում ես արդեն: Մի չերկու շաբաթ ել—ջրի
պես կկարդաս: Դու ընդունակ ես, Վարսենիկ:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ինչ ես ասում, Աշխեն... Յես ամբողջ կյանքս գե-
ղում եմ ապրել ու ձեռք սկի գիր չեմ առել: Հմի զարմանա-
լի չե թվում, թե վճնց եմ կարդում:

ԱՇԽԵՆ.—Մենակ դու չես եղպես, Վարսենիկ: Մինչև հեղափո-
խությունը չես ել անգրագետ ելի, իսկ հիմի բանֆակ եմ մըտ-
նելու, պետք է ուսումնա շարունակեմ:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Դու լավ, բախտավոր աղջիկ ես, Աշխեն:

ԱՇԽԵՆ.—Բախտավոր... Չգիտեմ, Վարսենիկ: Գուցե դու ինձա-
նից բախտավոր ես... Դու մարդ ունես, չերեխա ունես:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Յես վոչինչ, Աշխեն, գոհ կըլնելի, միայն շատ ան-
հանգիստ եմ: Մարդիկ շարունակ չերեսովս են տալիս, թե
չերեխեղ, ասում են, անկունը ե: Իրան ասում եմ—բար-
կանում ե. մերս ել մի կողմից... Մենք, իհարկե, գեղացի
չենք, կարելի չե չենք ել հասկանում, բայց ուզում ենք մար-
դավարի ապրել:

ԱՇԽԵՆ.—Ե', Վարսենիկ... Թքիր մարդկանց ասե-կոսները վրա:
Չարժի խավար մարդկանց ասածը բանի տեղ դնել: Այ,
Աննա աքերը... Լավ, բարի կնիկ ե, բայց նորը չի կարո-

ղանում հասկանա... Նրան խելք հասկացնելը դժվար է. պա-
ռավ է... Բայց դու պետք է զարգանաս: Դու դեռ շատ ջա-
հել ես, ընդունակ, գեղեցիկ... Այ, կսկսես սովորել, չես քեզ
կողմնեմ, ամեն բան ել կհասկանաս ե Ալեքսանին ել չես
մեղադրի, այլ, ընդհակառակը, ոգնական կլինես նրան:

(Մտնում է Աննա աքերը)

ՏԵՍԻՒ II

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱՆՆԱ ԱՔԻՐԸ

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Սովորում եք .. Վախտ եք գտել: Եսոր կիրակի չե,
պետք է բազար գնալ, իսկ սա եստեղ նստել ե գրքերը ձե-
ռին—խանութի պես...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Հիմի բոլորն ել սովորում են: Հրեա Աշխենն ուզում
է բանֆակ մտնի (գնում է դեպի սրահը լեվ վերցնում է
լեռնիսան):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Աշխենը քեզ որինակ չի: Նա իրա կյանքն ունի,
մենք մերը (Աշխեն): Այ, աղջիկս, չեթե դու սրան սո-
վորեցնելիք մորը հարգել—լավ կըլնել. թե չե շատ է փքվում:

ԱՇԽԵՆ.—Իսկ դու, Աննա աքեր, փոխանակ եղպես խոսելու,
նստիր մեզ մոտ գիրք կարդանք, խոհանոցը չի փախչի:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Հը՛մ, դու պըտի ինձ բան սովորեցնես. մենք ել
մեր խելքն ունենք:

(Մտնում է Գարեգինը)

ՏԵՍԻՒ III

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆ

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Կին-բաժնի ժողովին իմ խոնարհ հարգանքը: Դու
եստեղ, Աննա աքեր, նախագահ ես:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Բոլ ա լեղուդ քոք ածես. ընթա չես, արդեն քա-
ռասուն տարին տակդ ես դրել:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ինչ անենք վոր, Աննա աքեր. քու մարդն ել վաթ-
սունի մոտ է, բայց ճրագով վոր ման գաս, թալը չես գտնի:
Բոլոր ժամանակ ժողովներ ու թանգարաններ ե գնում: Պա-
տահեցի, պատմեց, թե պոեզումը նստել է մի կնկա մոտ,
դուխիների հոտ, բան... Հետևյալը հասկանալի չե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—(վախեցած). Կնկա միտ... Լեզուդ չորանա:
ԱՇԽԵՆ.—Մի վախի, Աննա աքիր, սկի բան չկա: Հանաք ե ա-
նում:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Իհարկե, հանաք ե անում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ե՛, նախընտանիք, վհնց են ձեր գրքերն ու ընդհանրա-
պես աշխույթունները:

ԱՇԽԵՆ.—Կարծում ենք, վոր մի ամիս հետո կարելի կըլնի քաղ-
գրագիտություն կարգալ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Այո, լավ ժամանակներում եք ապրում դուք:

ԱՇԽԵՆ.—Ի՞նչ կա վոր, դու հո ծէր չես:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ծերը ծեր չեմ, բայց վիճես խախտվել են: Ամեն
տեղ Գարեգինը լիզել ե, ցուրտ ու սով ե տեսել ու... բանտ
ե նստել: Հետեւալը հասկանալի չե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ուրեմն դժւ չեւ ես բանտ նստել:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ինչ կա վոր... նստել ե. հո գողության համար չի
նստել քաղաքական ե: Հիմի բանտից դուրս լեկածները
ամենախսկական մարդիկն են:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Մարդիկ... Խախտի ճաշը վաղուց պատրաստ ա,
իսկ մենք եստեղ նստել դուս ենք տալիս: Մարդդ կգա Թնչ
կասի:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Դրուստ ե ասում. պըտի գնալ (յեթխան դնում ե
որորոց): Աշխեն, չերեխեն մտիկ արա... Գարեգինի հետ
նստեցեք, Ալեքսանը շուտով կգա...

(Վարսենիկն ու Աննա աքիրը գնում են)

ՏԵՍԻՒ IV

ԳԱՐԵԳԻՆ ՅԵՎ ԱՇԽԵՆ

(Աշխենը մտադրաղ ու դանդաղ գնում ե դեպի լուսամուտը)

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ի՞նչ կա, Աշխեն, ինչի՞ չես քիթդ կախել... (Լուս-
քյուն): Ուզում ես լուսավորել Վարսենիկին: Դո՛ւաղ կնիկ ես
լերեում: Ասենք, հետեւալը հասկանալի չե:

ԱՇԽԵՆ.—Ի՞նչն ե հասկանալի... Վոչինչ ել քեզ հասկանալի չի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Տեսնում եմ ե հասկանում եմ: Դու մի ցավ ունես:

ԱՇԽԵՆ.—Իրավացի չես:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ե՛, բա նա Թնչպես ե:

ԱՇԽԵՆ.—(Խիստ շուտ ե գալիս). Դու համ մասին ես խոսում...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Յես դեռ խելքս չեմ թոցրել, Աշխեն... Յես քեզ որո-
րոցից եմ ճանաչում. շատ ել մտքերդ թագցնում ես, բայց
գիտեմ... Դու պետք ե հեռանաս քաղաքից, այ ինչ կասեմ:

ԱՇԽԵՆ.—Չեմ կարող, Գարեգին. դժվար ե:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Գիտեմ վոր դժվար ե: Դու նրա հետ խոսել ես, նա
գիտի՞ քու զգացումները...

ԱՇԽԵՆ.—Չե, չեմ խոսել:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Իսկ խոսելու չես ..

ԱՇԽԵՆ.—Չգիտեմ... Նա ինձ հարգում, գնահատում ե, ինչպես
ուրիշները, գուցե ե սիրեր, բայց...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Վարսենիկին ես խղճում...

ԱՇԽԵՆ.—(Անձայն լալիս ե):

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Հետեւալը հասկանալի չե:

(Մտնում ե Ալեքսանը)

ՏԵՍԻՒ V

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱԼԵՔՍԱՆ

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Յես ել չեկա: Մերոնցից մարդ չկա: Աշխեն, Թնչ ե
պատահել քեզ, լաց ես չեղել... (մոտենում ե նրան):

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Վոչինչ, մենք երպես մի քիչ աչքներս թրջեցինք,
հին բաներից հիշեցինք:

ԱՇԽԵՆ.—Այո, հին բաներից...

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Իսկ չես կարծում եյի, Աշխեն, դու լաց լինել չգիտես:

ԱՇԽԵՆ.—Յես ել եղպես եյի կարծում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Բայց ինչո՞ւ, Թնչ պատահեց վոր...

ԱՇԽԵՆ.—Թող, Ալեքսան, մեր կանացի հիմարություններին ուշ
մի դարձնի...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Դու հլա մի տես, թե քու կնիկն ինչ ե դառել...
Կուրսիստկա չե, վոչ թե կնիկ: Կարդում ե, քաղգրագիտու-
թյամբ ե զբաղվում: Տես, պրոֆեսոր ե դուրս գալու, քեզ
խելք սովորեցնի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ո՞ւր ե թե. թող շուտ լինի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Շուտ, շուտ... Ինքդ չես սովորեցրել, ուրիշին ես լծել:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Յես մտածել եմ եղ մասին: Բան չեր դուրս գա—կինս ե: Նա ինձ հետ ազատ չեր զգա, բայց կնկա հետ—ուրիշ բան ա. նրա մոտ կբացվի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Լրագիր չե՞ս բերել հետդ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ձե, մոռացա. մտքիցս բոլորովին գնաց:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ե՛հ, վոչինչ... մեկ-յերկու (յերգում է):

Տարարո՞ւ... տարարո՞ւ...

Տարարարո՞ւ...

(Գնում է):

ՏԵՍԻՒ VI

ԱԼԵՔՍԱՆ ՅԵՎ ԱՇԽԵՆ

ԱՇԽԵՆ.—Չարմանում եմ չես եղ Գարեգինի վրա: Վոչ մի մարդ զբաղից ավելի զժվար կյանք չի ունեցել, բայց բոլոր ժամանակ կատակում ե, ծիծաղում. կարծես վեջը չի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Նա միշտ եղպես ե: Յես չեմ կարող:

ԱՇԽԵՆ.—Քեզ ի՞նչ կա վոր... Ի՞նչդ ե պակաս:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Գիտես ի՞նչ, Աշխեն, Կարծես թե ամեն ինչ ունեմ: Յե՛վ աշխատանք, վորին սովորել եմ, վորը սիրում եմ... Մանկութունից գործարանում եմ չեղել, ամեն մի վիճք ճանաչում եմ... Կարծես մերվել եմ մեքենային: Յարեակալիք—շուրջը շարժում ե, ադմուկ, անիվները պտտվում են, փոկերը դուրս ընկնում, իսկ դու անվերջ վազում ես այս ու այն կողմ, հետևում ես մեքենային, կարգի չես բերում, ընկերներդ ել կողքիդ—բոլորը կարծես մի մեծ մարմին կազմած, մետաղե սիրտը զարկում ե, թնդում—և դու մոռանում ես քեզ, ձուլվում ես բոլորին ու չկաս...

ԱՇԽԵՆ.—Այ, վոր սկսում ես խոսել—դեմքդ ել փոխվում ե, կարծես դու չլինես, փայլում ես ամբողջովին:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—(Շարունակելով): Այո... Իսկ վոր տուն եմ գալիս, մի ինչ-վոր դատարկություն եմ տեսնում: Մենակ քեզ հետ ե, վոր բացվում եմ: Գիտես, Աշխեն... Յեթե կինս երջան գիտակից լիներ, ինչքան դու չես, են ժամանակ գուցե...

ԱՇԽԵՆ.—(Արագ քնդհանալով): Դու իրավացի չես, Ալեքսան: Դու քեզանից ե կախված: Վարսենիկը խելացի չե, ընդունակ, ե չեթե դու նրան սիրում ես... Սիրում ես, երպես չի... դու պետք ե այնպես անես, վոր նրան բարձրացնես, զարգացնես: Նա ինքը հոգով ուզում ե եղ բանը, բայց պետք ե ոգնել նրան առաջ գնալու: Իսկ հետո ամեն ինչ լավ կերթա: Յես ել արդեն ավելորդ կլինեմ... Ձե՞ վոր դու ինձ հարգում ես կյանքի զժվար բոլորներին:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ի՞նչ ես ասում, Աշխեն... Ախր դու իմ հին բարեկամս ես: Դու ինձ համար երջան բան ես արել: Նույնը Վարսենիկի համար: Դու ազդեցություն տակ նա սկսում ե զարգանալ: Յես եղ զգում եմ արդեն (մոտենում ե նրան լիվ ձեռք բռնում):

ԱՇԽԵՆ.—Յես դրանում համոզված եմ... Դու դեռ բախտավոր կլինես, Ալեքսան: Իսկ չես... չգիտեմ, բախտավոր կլինե՞մ, թե չե:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ձե հա՞... Հո կուսանոց չես գնալու... Զազս վոր գնաս չես ու Գարեգինն անպայման վկա չանք:

ԱՇԽԵՆ.—Ձե, Ալեքսան... բանս եղ չի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Բա ի՞նչ. Սեբ...

ԱՇԽԵՆ.—(Բնդհանալով) Յես քեզ մի բան կասեմ, Ալեքսան, չես... (Յերեկան լալիս ե, նա մոտենում ե որոցին): Ե՛, թողնե՛ք:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—(Նետվում ե դեպի նա). Ասա, Աշխեն:

ԱՇԽԵՆ.—Ձե, չե. ամեն ինչ անցավ, վոչինչ (յերգում է).

Նա-նա... նա-նա...

Բալիկս նա-նա...

(Մտնում են Սամսոնն ու Նիկողոս տպեր):

ՏԵՍԻՒ VII

ՆՈՒՅՆՔ, ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ ՅԵՎ ՍԱՄՍՈՆ

ՍԱՄՍՈՆ.—Քեռի Ալեքսան, ես հալիվորն ինձ ծիծաղու թուլացրեց: Դալիս ե ու տնքում...

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ես ինչ բան ա, ախպեր, ես մարդիկ վաճեց են ապրում ըստեղ—չեմ հասկանում. մարդ քիչ ա մնում խախա...

ԱՇԽԵՆ.—Ի՞նչ տեսար, պապի:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ել մի ասի, աղջիկ: Ինքը Կարինյանը ձեռք
բռնեց, անուշա, ազգիս անունը հարցրեց, հետո հարց ու
փորձ արավ, թե վճնց ա ձին, ես տարվա բերքը... ամեն
ինչ հարցրեց: Պատավին ել, ասում ա, բարեիր: Ենպես սե-
րով, սոհրաթով ընդունեց—քեֆդ գա: Բանվորն, ասում ա,
գեղացու համար ա, գեղացին—բանվորի: Մենք նրա հետ
կանգնած խոսում ենք—մինը մոտեցավ իրեք-վոտնանի յառ-
ջիկը ձեռին: Կանգնեցեք, ասում ա, ու չխկացրեց, յետո
«Ահա» ասավ ու գնաց... Եղտեղից գնացինք զավոդը, վոր-
տեղ կարբիթ են շինում. անուշն ել լավ չեմ իմանում...
Կորանք, մտածում եմ: Դժոխքի պես կրակ ա վառվում...
Վճնց են ընտեղ աշխատում մարդիկ—չեմ հասկանում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Դժբախտ դեպքեր շատ են լինում, հայրիկ:
ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Յետո...

(Գալիս է Գարեգինը)

ՏԵՍԻԼ VIII

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆ

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—(Շարունակում է)... Գալիս եմ Գեղացու Տունը,
տեսնեմ ընտեղ նստած ե մեր գեղացիներից մինը, կառա-
վարիչ ա. «Ինձ տեղեկություն տվեք» ասում եմ. պատիվ
տվին մարդիկ, փափուկ աթոռի վրա նստացրին. պրուժին-
ները ճռռում են, վճնց վոր ֆայտոն...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Յեկեղեցիներում ել յեղա՞ր, պապի:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Բանս հատել եր—յեկեղեցի չեմ գնում:

ՍԱՄՍՈՆ.—Կես դուժին գարեջուրը տարվեցիր, Գարեգին:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Եդ հիմի կտեսնենք (ծերունուն): Ասա հլա, պապի,
դու տերտերի մասին ինչ կարծիք ունիս—պետք է թողանդ
կնքել, թե չե:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Սպասիր... (մտածում է): Աստված կա՞մ... Ո՞վ
գիտի: Տերտերներ կա՞ն... Կան: Ասում ես՝ պետք է կնքել,
թե չե...

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Հը, ասա:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Կարծես թե պետք ա, բայց կարծես թե
պետք ել չի:

ԱՇԽԵՆ.—Այ, պապի, լավ կանչիր քո պառավին ասելիք, վոր
Ջահեխների գլխին ավետարան չկարդա: Ալեքսանը չի ու-
զում թողի՞ր կնքի, իսկ պառավը յերկու վոտը մի մաշիկ ե
դրել թե՛ կամ պիտի կնքեմ, կամ ձեզ թողնեմ—հեռանամ:
Վարսենիկն ել, իհարկե, առաջժմ նրա ասածն է կրկնում:
Դու մի նրան համոզելիք:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ըստեղ, դե, Ջահեխների գործ ա, ախպեր, մեր
ինչ բանն ա խառնվենք: Մենք ապրել ենք մեր գիտեցածի
պես, դուք ել ապրեցեք ձեր ուզած ձևով: Նրան սկի կա-
րելի՞ չա համոզել. նա ուրիշ տեսակ պառավ ա, ինձ սկի
կլսի: Եկեք համաձայնեցեք...

ՍԱՄՍՈՆ.—(Ցատկում է արոսից, գլխին խփելով): Ահա: Գոհ:
Սպասեցեք:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Բոու կծեց, ի՞նչ է:

ՍԱՄՍՈՆ.—Վոչ մի բու. հնարը գտել եմ: Սպասեք... Պապի, Ա-
լեքսան, Աշխեն... Յես գնում եմ հիմի բլիշ: Յեկող կիրակի
կարմիր կնու՞նք ենք անում: Յեթե Աննա աքիրը հակառա-
կի, պապը նրա հախիցը կգա: «Ձեա ուզում, պառավ, կասի,
եդ կնու՞նքը, դե արի բաժանվենք»: Եդ բանով նրա հախիցը
կգանք: Հը... Ի՞նչ... Ի՞նչպես...

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Բան մտածեց...

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Յես բան չհասկացա: Եդ, ուրեմն, չես քառ-
սուն տարի ապրել եմ կնկանս հետ—հիմի բաժանվե՞մ:

ՍԱՄՍՈՆ.—Հանաքով, պապի, հանաքով. աքիրը կվախենա ու
կհամաձայնի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ծիշո ես ասում, կոմյերիտ. յերեում է, վոր գլխիդ
միջինը դարման չի, այլ խոտ:

ՍԱՄՍՈՆ.—Հը, պապի, համաձայն ես:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Համաձայնը համաձայն եմ, միայն թե պառավը
շատ կբարկանա:

ԱՇԽԵՆ.—Վոչինչ. կբարկանա յեկ, կհանգստանա յեկ:

ՍԱՄՍՈՆ.—Տեսա՞ր, Գարեգին. դե հիմի իմացիր, թե ում հետ
գործ ունես (գնում է դեպի դուռը յեկ դիպչում Աննա ախոր
յեկ վարսենիկին):

ՏԵՍԻԼ IX

ՆՈՒՅՆՔ, ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ ՅԵՎ ՎԱՐՍԵՆԻԿ

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Իստակ կատաղած ա, գետինը մտնես դու:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.— Բարով, հայրիկ (կամբուրվում են): Հիմի ճաշը կրե-
րեմ: (Առնում են): Յերեխան հո լաց չի լեղել: Կաթ եր ուզում:

ԱՇԽԵՆ.— Ուզում եր ձենը բարձրացնի— հանգստացրի: հիմի քնած
ե: (Գարեգինը լրագիրը բաց է անում ու կարդում):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Պատգամոր ես չեկել, վորտեղ ես ման գալի:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.— Ենքան ման չեկա, վորտեղումս հարաքյաթ
չմնաց: Գլխավոր խորհուրդը գնացի, զավոդ գնացի, թան-
գարան գնացի... Պահ, քու տերը մեռնի, ինչե՛ր կար, ինչե՛ր...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Բա չեկեղեցիներն ել տեսնո՞ւմ...

ԳԱՐԵԳԻՆ.— (Ցատկելով): Այ քեզ նորություն: Տեսե՛ք, տեսե՛ք,
մեր ծերուկը նշանավոր մարդ է դառել: Կարինյանի հետ
նկարված է լրագրում: Քեզ ճանաչում ես, պապի...

(Ընդհանուր կենդանություն, բոլորը խմբվում են Գարեգինի
յեղ ծերունու շուրջ):

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.— (Հուզված): Դրուստ վոր, այ տղա, ես չեմ հմ,
ես ել նախագես: Ինչ դրուստ են նկարել (Առաջ է բառում
Աննա ախար): Տես հլա, այ կնիկ, ինչի արժանացանք...
(Արցունքների միջից): Հմի մեռնեմ ել՝ ջանիս դարդ չի ընի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Տես, աքիր, հալիվորդ վճնց վոր սաղ կենդանի կանգ-
նած լինի... Ես լրագիրն ամեն տեղ գնալու չե հիմի. ձեր
գեղն ել է ընկնելու...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.— Ո՛հ, տեր աստված, ես ինչ են արել, այ մարդ: Դու
գող, ավաղակ ես, ինչ ե, վոր քեզ գազեթ են քցել: Ող-
տառակեցիք դու մեզ սաղ գեղում. ել վճնց չեղեմ չեմ են
տեղերքը, հ՞ը: Վայ ինձ, վայ ինձ, վայ իմ անբախտ գլխին:
(Հեռանում է արտավելով):

(Նիկողոս ապերը տարակուսած է: Գարեգինն ու Սամսոնը,
փոքրը բռնած, ծիծաղում են):

ՎԱՐՍԱԳՈՒՅՐ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՐՐՈՐԴ

ՏԵՍԻԼ I

ՆՈՒՅՆ ՍԵՆՅԱԿԸ: ԱԼԵՔՍԱՆՆ ՈՒ ԳԱՐԵԳԻՆԸ ՇՐՋՈՒՄ ԵՆ
ՍԵՆՅԱԿՈՒՄ

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Այեքսան, կարծես չերեխա լինես. միթե չես տես-
նում ի՞նչ է կատարվում Աշխենի հետ, չե՞ս զգում: Ի՞նչ ան-
հասկացող մարդ ես: Հետևյալը հասկանալի չե:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Ի՞նչ ես ուզում ինձանից... Յես ու Աշխենը բարե-
կամ ենք միասին. հինգ տարի չե, գործարան մտնելու որից
ճանաչում եմ նրան, և չերեք մտքովս չի անցել սիրո մա-
սին խոսել նրա հետ: Խոստովանում եմ, նա ինձ գրավում
էր, չերբ կինս ու զոքանչս տեսարաններ ելին սարքում,
ուզում ելին ինձ խել կուխնու, փախսների հոգսերի
մեջ, այդ ժամանակ չե ուզում ելի փախչել, ու մտածում
եյի, վոր այ Աշխենը չերեկի կին կլինի ել կարող եր բախ-
տավորեցնել ինձ: Եսպես մի թեթեւ բան... Բայց սա սեր
չեր: Իսկ Վարսենիկը... Դու ինքդ տեսնում ես, վոր նա ել
առաջվանը չի. նա սովորում է, հետաքրքրվում է հասարա-
կական գործերով. մի քիչ ել— նա կընի իսկական կին-ընկեր:
Ել ի՞նչ է մնում Աշխենի համար, ի՞նչ կարող եմ տալ նրան:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Եստեղ ամենազարմանալին են ե, վոր Աշխենն ինքը
գիտակցաբար քեզ մոտեցրել է Վարսենիկին: Եզ կանանց
բանը չես հասկանում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.— Կար ժամանակ, վոր նա ուզում եր ոգուտ քաղել
ընտանիքիս մեջ չեղած անհամաձայնությունից: Բայց ելի
մնաց են Աշխենը, վորին միշտ ել կարող եմ հարգել:

ԳԱՐԵԳԻՆ.— Դե, աչքակապուկ մի խաղա: Գնա ասա— Եսպես-
եսպես, շնորհակալ եմ, ել են զգացմունքը չունեմ: Ել ի՞նչ
ես ինտելիգենտություն անում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Բայց ախր նա վերտեղ ե ասել, թե ինձ սիրում ե կամ չի սիրում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Դու, խակապես, հիմար ես: Հալածաթ կնիկը պիտի գա վղովդ փաթաթվի ու «Ալեքսան ջան, յես քեզ սիրում եմ»:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ձեռ կսրում լուրջ խոսես, շարունակ հանաքներ ես անում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Դու յեւ քիչ լրջություն արա, ես ժամանակ ծիծաղն ու արտասուքն եւ քիչ կլինի: Հետեւյալը հասկանալի յի:

(Մտնում ե վարսեցիկը):

ՏԵՍԻՒ II

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ՎԱՐՍԵՆԻԿԸ

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Հրեա վարսենիկն ել յեկավ:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Սող բազարը պտտեցի, դուռով ես կտորը գտա: Տես ինչ վերմակ եմ կարել յերեսին ես իրիկվա համար (ցույց ե ցալիս կարմիր վերմակը): Լճիկ ե:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Այ, հենց եդ «լավը» պետք ե գրել վերմակի վրա, վոնց վոր դրոշակի վրա կգրին:

ԱԼԵՔՍԱՆ ՅԵՎ ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ինչո՞ւ...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—(Հանդիսավոր, նկարելով առաջին քառերը): Ուզում ես կարմիր կնուռնքով կնքել յերեսիդ—անպայման վերմակ կարեր: Դա հոկտեմբերյան պատվերն ե կարմիր մորը:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Սրամիտ չեք, Գարեգին: Բանը վերմակը չի, այլ ես, վոր յերեսին վորդեգրելու յե գործարանը, կոլլեկտիվը: Որո՞րոցից նրա գլխին ֆոֆոալու յե կարմիր դրոշակը: Այ, դա սակարգի փիլիսոփայությունն ինչու՞ն ե:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ինչպես թե, Ալեքսան, ախր առանց վերմակի կմրսի:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Բա Աննա աքոր բանը վճից արիք:

(Մտնում ե Աննա ախրը, բերում ե նոր բլամ գաբաներ):

ՏԵՍԻՒ III

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Աննա աքիրն ի՞նչիդ ա պետք... Յես արդեն 55 տարեկան եմ (վարսեցիկին): Եդ ի՞նչ փալաս ա... Յորդան հո չի՞...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Յերեսի վերմակն ե, մայրիկ:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Տեք ասոված, մի կարգին կտոր ել չի կարացել առնի: Եդ հո փետին կապելու, քուչեքում պտտելու բան ա:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Դու յեւ, մայրիկ, շարունակ խոսում ես—ես եսպես չի, ես եսպես չի: Մի քիչ սուս արա ելի:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Տես ե՞. ինչ վոր մերն ասի—վատ ա: Ի՞նչ ա պատահել քեզ: Աշխենը խելքից հանել ա հա՛: Տես, գլխիս գիր կարգացող ես դառել, բայց եգուց տոն ա, պոլերը չես ել մաքրել:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Աննա աքիր, փոխանակ հայհոյելու, ավելի լավ կանես գաթա տաս ուտենք: Յես անկնիկ մարդ եմ, վոչ թան ունեմ, վոչ ապուր. փորս վեց-վեց ե անում: Ու... Հետեւյալը հասկանալի յե...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ով ա քեզ արգելում, վոր կնիկ առնես: Այ, Աշխենի հետ պսակվիր, քեզ շատ հարմար ա. նա յեւ քամու պես բան ա. վոչ տուն ունի, վոչ բուն ունի. գիրքը դնում ա թևի տակ ու քիթը տնկում վեր...

(Աննա ախրը գնում ե դեպի դուռը)

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Աննա աքիր, հարգելի. բա ես բանից... (Յույց ե ցալիս բերանն ու փորը):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Տես անամոթին... Գնա կուխին:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Շնորհակալ եմ, Աննա աքիր: (Մտնում ե նրա քեզը):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—(Թեվն ազատելով) Ձեռ քաշի՛...

ՏԵՍԻՒ IV

ԱԼԵՔՍԱՆ ՅԵՎ ՎԱՐՍԵՆԻԿ

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ալեքսան, վերջին ժամանակներս դու կարծես փոխվել ես մի տեսակ...

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ձե, վարսենիկ, յես չեմ փոխվել. եդ քեզ թվում ե, վորովհետեւ դու, քեզ համար աննկատելի, դարձել ես ուրիշ: Նայիր մի քեզ—բոլորովին ուրիշ ես: Հիմի արդեն ել չես ասի. «ուզում եմ ու կկնքեմ»: Ձեռ ասի, չի...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Իհարկե—չե. յես համաձայն եմ միայն, վոր յեկեղեցին ավելորդ ե, կնուռնքն ավելորդ ե, բայց առանց աստծու—չգիտեմ ինչպես կընի... Վոր մտածում եմ—սարսափելի յե թվում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Մի անգամից չի լինի: Կամաց-կամաց, եղտեղ ել կհասնես: Յես ել մի անգամից չեր վոր հրաժարվեցի: Ինչքան զարգանաս, ենքան շատ բան կիմանաս:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Քու խոսքերի մեծ մասը լես չեչի հասկանում, Ալեքսան: Բայց հիմի քիչ ու միչ հասկանում եմ: Այ, լեթե մի տարի չեկ սովորեմ, գուցե, ամեն ինչ հասկանամ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Այո, անպայման (գրկում ու համբուժում է: Մնում է Ալեքսանը):

ՏԵՍԻՒ V

ՆՈՒՅՆՔ ՅԵՎ ԱՇԽԵՆ

ԱՇԽԵՆ.—Կարծես նորապսակներ լինեք (արհեստական ծիծալ): Առավոտից համբուրվում են (Վարսենիկն ու Ալեքսանը շփոթված են): Ի՞նչ եք շփոթվում... Այ, ինչ. լեկեք, բարեկամներ, մնաս բարով ասեմ ձեզ:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Վոնց թե «մնաս բարով»:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ի՞նչ է պատահել:

ԱՇԽԵՆ.—Առանձին վոչինչ: Կուսկոմն ուղարկում է գլուղ՝ աշխատանքի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Լճը՞ էս ասում, Աշխեն:

ԱՇԽԵՆ.—Կարծում ես հանձք եմ անում:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ի՞նչ էս ասում, Աշխեն, լես քեզ ենպես եմ սովորել... Ինչքան բան սովորեցի քեզանից:

ԱՇԽԵՆ.—Վոչինչ, մարդդ խելոք է և քեզ սիրում է, ինձ կփոխարինի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Եղ գնալու մասին դու ի՞նքդ ես մտածել, Աշխեն:

ԱՇԽԵՆ.—Միևնույն չի. ի՞նչ տարբերություն կա վոր:

(Մնում են Աննա ափրցն ու Գարեգինը):

ՏԵՍԻՒ VI

ՆՈՒՅՆՔ, ԱՆՆԱ ԱՔԻՐԸ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆԸ

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Այ ուտացրեց ինձ Աննա աքիրը հա... Յերկու լերեք որ հերիք ե: Հետևյալը հասկանալի չե...

ԱՇԽԵՆ.—Մնաս բարով, Աննա աքիր, գնում եմ:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Բարի ճանապարհ, առաված քեզ հետ:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Բա ինչո՞ւ չես նստում:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Ուրեմն, Աշխեն, մեզ թողնում ես մենակ ելի:

ԱՇԽԵՆ.—Վոչինչ: Դու հո մենակ չես մնում: Մենակը Գարեգինն է... Ուզում ես, Գարեգին, արի պսակվենք ու միասին գնանք գլուղ:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Շատ հարմար էք, խաչ: Պսակվեցեք ու խելքի լեկեք:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Ինչ հանաքչին ես, Աշխեն. քեզ ջահել, գեղեցիկ մարդ է հալկավոր:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Բա լես ծե՞ր եմ. միայն 20... մինչև 60 տարեկամ եմ, վոչ ավելի. իսկ ինչ վերաբերում է գեղեցկության—դեռ հայտնի չի, վոր ֆուսկ հագնեմ, ցիլինդր ու ակնոց դնեմ—ի՞նչ կգառնամ... Յես կարծում եմ Մակդոնալդից պակաս չեմ լինի, թեկուզ են ժամանակ գնա թագավորի ձեռը համբուրի:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Միևնույն է, Աշխեն, առանց կնուճքն անելու քեզ չենք թողնի գնաս: Ձե՞ դու չեկ եղ բանը գլուխ բերողներից մեկն ես:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Կնճենք... Ինչ կնուճք: Յերբ ա ..

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Հանգստացիր, մայրիկ: Յես մոռացա քեզ ասել, վոր ես իրիկուն մեր գործարանի կլուբում լերելսին կնքելու չենք... Խորհրդալին ձևով:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Վոնց թե խորհրդալին ձևով:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Եռպես ելի, Աննա աքիր: Քու թոռին բերելու չես կլուբ, ենտեղ մեկը ճառ պիտի ասի, մուզիկ պիտի ածեն—ինտերնացիոնալ. դրոշակներ կըլնի: Քավորը բլիշը կըլնի, քավորկինը—հեղափոխությունը (լերգում է). «Վոչ վոք չի տա մեզ ազատություն»... Ուռա, Աննա աքիր...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Դա թատրոն ա, ինչ ա եղպես: Քորփա լերելսի գլխին սատանի խաղ եք ուզում սարքել: Մեռնեմ ել—չեմ թողնի: Վարսենիկ, աղջի, ի՞նչ էս սուս կացել. լերելսն քճանն ա, թե շանը... Առանց աղոթք, առանց տերտեր... Ձե, ձեզ մատաղ. քանի լես կենդանի լեմ—եղ բանն ըլնելու բան չի...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Մի տաքանա, մալրիկ... Հիմի ժամանակն եղպես ե.
այ, հրե մեր հարեաններն ել են կլուբում կնքել: Յերեխի
մորն ել հլա մի կտոր են բաշխել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ձենդ կտրի... Եղ քու վարժուհուցն ես սովորել հա...

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Մալրիկ, Աշխենն եստեղ բոլորովին մեղք չունի:
Յես ինքս հասկանում եմ արդեն, վոր տերտերների հիմար
բաները պիտի թողնենք:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Հիմար... Ո՞ւմից եմ լսում: Հարազատ աղջկա-
նից: Ափսոս, հերդ ըստեղ չի, վոր մի մազիցդ բռնի ու
քաշ տա, անծիծված աստվածուրաց:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Մի բարկանա, աքիր, կամոց:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Հեռացիր, նզովված:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—(Լալիս ե). Հալրիկը կողմնակից ե եղ կնուներին:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ինչ եք խեղճ հալիվորի վրա շառ գցում... Եղպես
բան ըլնի, ել ձեր տունը վոտ չեմ կոխի... Բոլորդ ել դժոխքի
փայ ըլնեք: Ներիր, ներիր ինձ, տեր, մեղավորիս...

(Խաչակնքում ե՝ աչքերը Մարգարիտի վրա հառնում):

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Եղ ռեմ ես աղոթում, այ պառավ: Դա նկար ե, սրբի
պատկեր չի ախր:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Թո՛ւ, թո՛ւ... թո՛ւ... Ել չես հստեղ չեմ մնա. հենց
հիմի գեղ կերթամ... քորբի հոգին ուզում են շներոց անեն.
այ շներոց ըլեք դուք (վահները գետնի ե գալիս): Իսկ դու,
Վարսենիկ, ել իմ աղջիկը չես: Պրծավ:

(Վարսենիկը լալիս ե: Մտնում են Նիկողոս ապուրն ու Սամսոնը):

ՏԵՍԻՒՎ VII

ՆՈՒՅՆՔ, ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ ՅԵՎ ՍԱՄՍՈՆ

ՍԱՄՍՈՆ.—Ես ի՞նչ պատարագ ե ձեզ մոտ:

ԱՆՆԱ.—Բոլորը կնուների պատճառով ե:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—(Նետնում ե դեպի ծերունիները): Իսկ դու ռեմ ես կո-
րել, քոփակ: Ժողովներում ման ես գալի, իսկ աղջիկդ
հստեղ աստծուն ուրացել ա (Վարսենիկին). Մի հլա հորդ
մոտեցի, տես վո՞նց ա ուխդ ջարդում:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Բան չեմ հասկանում. եսպես ես ձենդ գլուխդ
գցել, վո՞նց վոր գեղական ժողովում ըլնես:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Այ սարսաղ, բեխին ուզում են անտերտեր ու ա-
նաղոթք կնքեն ախր. սուրբ ավագանի տեղակ կոխելու չեն
Ինտերնացոլի մեջ:

ՍԱՄՍՈՆ.—(Հրում ե Նիկողոս ապուր). Սկսի, Նիկողոս ապուր,
սկսի:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ի՞նչ Ինտերնացոլ:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ինտերնացոլ ելի, Ինտերնացոլ... Այ, թող աղջիկդ
ասի:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ես Աննեն ի՞նչ ա գյամը բաց թողել:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Իսկ դու, շաշ, փետի պես կանգնի: Թե՞ դու չել
ես նրանց հետ խոսքդ մին աբիլ:

ՍԱՄՍՈՆ.—Ժամանակն ե, պապի, խոսի. ասա—նրանց հետը՝
նրանց հետ չեմ, բայց խանգարել չեմ ուզում:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Նրանց հետ չեմ, բայց խանգարել չեմ ուզում...
Խանգարել չեմ ուզում. .

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ի՞նչ ես դուրս տալիս:

ՍԱՄՍՈՆ.—(Թեղադրում ե). Խանգարել չեմ ուզում:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Մենք պառավներս ախր ինչի՞ խանգարենք
սրանց վոր:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Վո՞նց թե խանգարել: Ես բոպելին ձին լծի գնանք
գեղը, գնանք մեր տուն:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Վո՞նց թե տուն: Եստեղ նոր տեսակի կնուք
են անելու, իսկ դու ուզում ես փախչես չերեխեքի մոտից:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Այ դու անամթ. հերիք չի սաղ գեղի մեջ խաղք
ու խալտառակ արիւր, հիմի չել եղպես խոսքեր ես ասում
կնկանդ:

ՍԱՄՍՈՆ.—(Թեղադրում ե). Յեթե չես ուզում—արի բաժանվենք,
ես բոպելին բաժանվենք (մտնում ե Նիկողոս ապուր դեպի
ափեր):

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Աննա, դալմաղալ մի սարքի, արի համաձայ-
նիր, թող ինչ ուզում են, ինչ վոր լավ են համարում, են
անեն (յես յես ե գնում):

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ախր, այ շաշ, դու ի՞նչ գիտես, վո՞րն ա լավ, վո՞րը
վատ:

ՍԱՄՍՈՆ.—(Շեմշում ե Նիկողոս ապուր). Ասա՛ արի բաժանվենք:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Իսկ յեթե չես ուզում, արի...

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Համարձակ չեղիր, պապի...

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—(Միանգամից). Արի բաժանվենք:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ըհը. տեղը բերեց:

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Վայ, հոգն իմ գլխին (ընկնում և արողի վրա յեւ վոսները շարժում):

ԳԱՐԵԳԻՆ.—(Բռնում և նրա վոսները). Մեքենան կանգնացրու:

(Վարսենիկը նետվում և դեպի մայրը: Մեռունին շփոթված և)

ՏԵՍԻՆՆՈՒՄ VIII

Մտնում են մի բանվոր յեւ կոմյերիտականներ՝ կարմիր դրոշակներով

ՔԱՆՎՈՐ.—Բանվորների ընդհանուր ժողովը սպասում է յերեխին:
Կնքամերը—ԼԿՅԵՄ-ը պատրաստ է նրան իր շարքերն ընդունելու:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Դե, Վարսենիկ...

ԱՆՆԱ ԱՔԻՐ.—Ոհ-հո-հո... Վոդորմած տեր:

(Վարսենիկը վերցնում է վերմակը յեւ յերեխային փաթարում):

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Ե, Աննա աքիր, ճրագիդ ձեթը շատ քիչ էր, մինչև վերջը չհերքեց: Նիկողոս ապեր, պառավին բեր:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Գնանք, գնանք, Աննա:

ԱՇԽԵՆ.—Մնաս բարով, Ալեքսան. հաջողություն: Մնաս բարով, Վարսենիկ:

ԱԼԵՔՍԱՆ.—Շնորհակալ եմ, Աշխեն. հո վերջին անգամը չենք տեսնվում:

ՎԱՐՍԵՆԻԿ.—Իհարկե, չե (յերեխային վերցնում և յեւ Ալեքսանի հետ մտնում դռնակի տակ: Նիկողոս ապերն ու Գարեգինը բարձրացնում են Աննա աքորը):

ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՊԵՐ.—Ե՛, Աննա, մեծերը պառավում են, ջահելները ծաղկում:

ԳԱՐԵԳԻՆ.—Հետեւալը հասկանալի չե...

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԳԻՏԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
1999

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0312438

62160

ԳԻՆԸ 30 ԿՈՊ.

807

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
СОСТОЯТЕЛЬНО
Академии Наук
СССР

1
2